

Adama ni Awa wo keree

Jurumu jegana koŋo ni

L'histoire d'Adam et Ève en langue mamara du Mali

Adama ni Awa wo keree

Jurumu jegana koŋɔ puga ni

L'histoire d'Adam et Ève

*Comment le péché est entré
dans le monde*

Traduit en langue mamara (minyanka) du Mali

Église Chrétienne Évangélique
BP 19 Koutiala, République du Mali

Nos remerciements à “The New Tribes Mission”

Les illustrations prises de:

New Tribes Mission Chronological Pictures

Les dessins sont utilisés avec la permission de

New Tribes Mission.

1ère édition en langue mamara 200 exemplaires

© 2013 Église Chrétienne Évangélique du Mali

BP 19 Koutiala

République du Mali

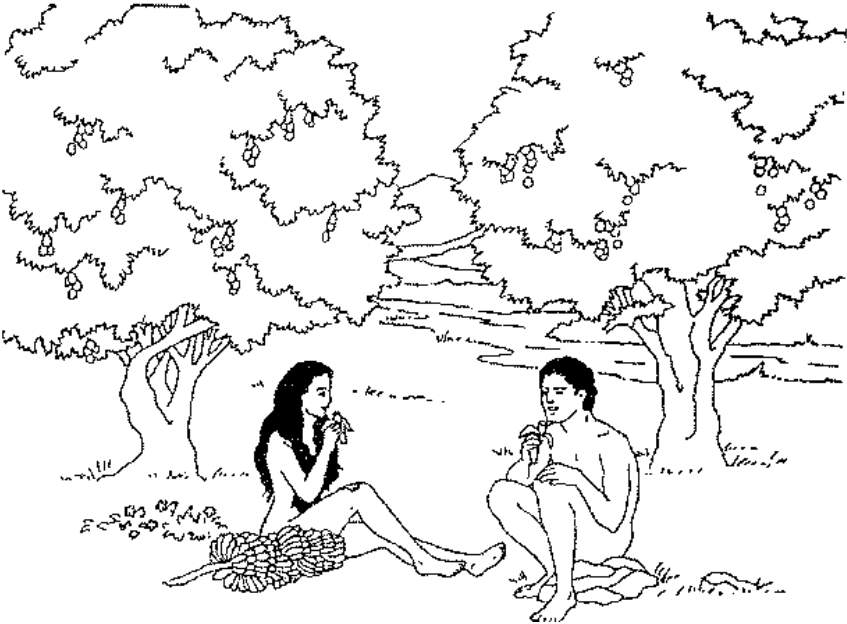
Jomɔ pu tataya

Kilɛ w'a Adama ni Awa yàa	1
Cee yaagana	2
Jurumu nizhiime wu keree	3
Kayɛn ni Abeli keree	7
Adama wo nagoo pee	11

Kilɛ w'a Adama ni Awa yàa

(Zhenzi kuugoo 2:4 fo kuugoo 5:32)

Tuun wemu ni Kilɛ ya fugba ni piɲɛ ki yàa ge, tire nigin bɛ bye piɲɛ ki na wɛ. Ɔakana nigin bɛ bi sanha fin piɲɛ ki na wɛ, bani Tehɛnɛ Baa Kilɛ bi sanha zanha shan piɲɛ ki na wɛ, sipya bɛ di bye piɲɛ ki na wemu na da faa pyi wɛ.

Kafugo ki bi ma fòro jìñe ki ni, na mēñe kpɔɔn, kee di jìñe ki fugba wu beeri jìñe. A Tēhene Baa Kile di jìñe puuro lɔ, na ti yàa sipya, na jiiḡere kafeege le wu munaawegee ni ni wuye pyaa jɔ kafeege ni. A sipya wu bye jiiḡere na.

Lee kadugo na a Tēhene Baa Kile di tiire kereye yàa Edeni fiige ki Kile-nɔhɔ ki na. Ná we w'a yàa ge, na wee yaha wà. Tige tige k'a jɔ jēwiine ni, na daan talige ni ge, a Tēhene Baa Kile di yee beeri tuuyo pye y'a fin foro jìñe ki ni. Jiiḡere Tige, ni Kasaḡaa ni Kakuunḡɔ Beeri Ceme Tige k'i je tiire kereye yi niñe ki ni.

A Tēhene Baa Kile di ná wu yaha Edeni tiire kereye yi ni, na w'a yi yari wu da yi kaseri. A Tēhene Baa Kile di le jɔmē le jo nà wu mu na: «Ma na já da tiire kereye yi tiye yi beeri nagoo li, ga tige kemu ki wa Kasaḡaa ni Kakuunḡɔ Beeri Ceme Tige ki ge, ma ganha kee li wē, bani ma ga kee li caḡa kemu m'a xu!»

Cee yaagana

A Tēhene Baa Kile di jo: «Li ya jɔ nà wu pye wuye nigin wē. Ne na wu tuugo tegeḡɔ yàa wu mu.» A Tēhene Baa Kile di sige xaara ni fugba shazheere

bɛeri yàa na yeege ɲiɲe ki ni. Na ba ni ti ni ná yíri, na wu wii yirigana lemu na wu da da ti yiri ge. Ná w'a mɛge kemu le kemu na ge, a kee di bye kee wo mɛge. A ná wu yapɔɔyɔ ye, ni fugba shazhɛere, ni sige xaara ti bɛeri mɛye le.

Ga tɛgeɲɔɔ ya ta ná wu mu wemu wu ɲe ba wu ɲe wɛ. A Tɛhɛɛ Baa Kile di ɲmunugbɔ wá ná wu na. Na wu yaha pee ɲmunumɔ pu na, a Kile di ná wu gbodipile nigin lɔ, na wu ceexaara ta yaha lee talɔɔ ki ni na taga kee wege ki tɔ. Gbodipile le Tɛhɛɛ Baa Kile ya lɔ ná wu ni ge, na lee taga cee yàa, na ba ni wu ni ná yíri.

Ba ná w'a cee wu ɲa wɛ, na jo:

«Wii mɛ, nɛ kaciige ka ki ɲe ke.

Ne ceexaara ta ti ɲe te.

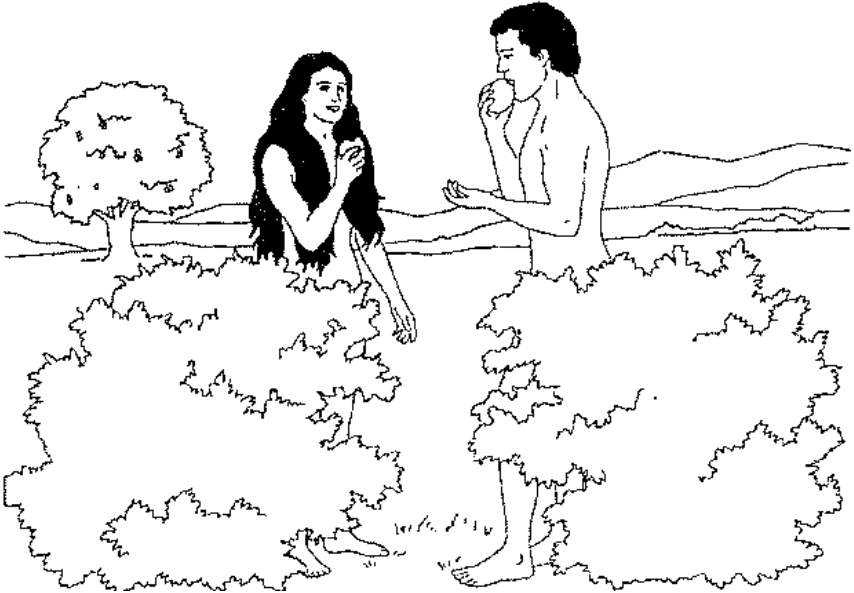
We mɛge na bye <Cee>,

bani w'a foro ná ni.»

Lee l'a li pye ná na ba wu nu ni wu to yaha, na nɔɔ wu shɔ na. Pu na ba bye ceexaara nigin. Ná ni cee ceepilegee wuu pu bye, pu bi ta shiige cɛ wɛ.

Jurumu nizhiime wu keree

Tehene Baa Kile bi sige yanmuyo yemu beeri yaa ge, wo wu bi shiige yi saya beeri na. A wo wu ba cee wu pye: «Can na, Kile w'a jo na yee ganha ba tiire kereye yi tiye yi beeri nagoo li-i ya?» A cee wu wu jo sho na: «Wèe na já da tiire kereye yi beeri nagoo li. Ga tige ke ki wa tiire kereye yi niye ki ni ge, Kile ya jo na: «Wù ganha da kee pya li we, wù ganha da gbɔn be wu na we. Lee ga bye, wèe na xhuu.» »

A wɔ wu cee wu pye: «Yee da xhuu wɛ dɛ! Ga Kile ya li cɛ na caɲa kemu y'a da kee tige ke pya wa li ge, yee ɲii na mugi, yi na bye ba Kile ɲɛ wɛ: yi na kasaɲaa ni kakuuɲɔɔ bɛeri cɛ.»

A cee wu tige pya wu ta w'a ɲɔ ɲɛwiine ni, na wu na daan talige ni, na wu na já fungɔngɔ fɛere kan sipya mu, na ma pye keree bɛeri cɛvɔɔ, bani fungɔngɔ fɛere wa wu ni. A wu tige pya wa lɔ li, na wa kan wu poo wu bɛ mu wuyɛ tãan. A wee bɛ di wee li.

Wee tuun wu ni a pu beshuun ɲii di mugi. A p'i li cɛ na pee ceepilegee wuu pu ɲɛ. A p'i nitoroɲɔ wɛyɛ jooli nɔɔ yiyɛ na na pye pu fãya.

Ba yakɔɲɔ k'a pa nɔ wɛ, a p'i Tɛhɛnɛ Baa Kile mujuu logo tiire kerɛyɛ yi ni wu na ɲaari. A ná wu ni wu shɔ wu baa she ɲmɔhɔ Tɛhɛnɛ Baa Kile ɲaha na, kerɛyɛ yi tiire ti tɛ ni. A Tɛhɛnɛ Baa Kile di ná wu yiri na wu pye: «Mii m'a wà wɛ?» A wu wu ɲɔ shɔ na: «Nɛ mu mujuu logo tiire kerɛyɛ yi ni na fya, na naye ɲmɔhɔ, bani nɛ ceepile wo wu ɲɛ.» A Tɛhɛnɛ Baa Kile di jo: Jɔgɔ w'a mu pye na mu ceepile wo wu wa wɛ? Tige kemu nagoo na nɛ mu sige tiire kerɛyɛ yi ni ge, wee pya wa m'a li gɛ?» A ná wu wu ɲɔ shɔ na: «Cee we m'a kan nɛ mu

wu bye na t̄aan ge, wee w'a tige pya wa kan n̄e mu n̄e li.» A T̄eh̄en̄e Baa Kile di cee wu pye: «Ŋaha na m'a lee pye w̄e?» A cee wu wu ɲɔ shɔ na: «Wɔ w'a n̄e faanna; a n̄e wu li.» A T̄eh̄en̄e Baa Kile di yi jo wɔ wu mu na:

«Le m'a pye ge,
Lee wuu na ma na ba laɲi yaɲɔɲɔ
ni sige xaara ti beeri te ni.
Ma na ba fuulo ma yacere na.
Gbazhenhe na ba bye ma yalige
ma shi caɲa ɲeh̄e ki beeri ni.
N̄e na tobeen̄e le ma ni cee te ni.
Tee na bye mu ni wu nagoo be te ni.
Wa ba ma ta wu na ma ɲuɲɔ t̄on̄h̄ɔ.
Ma be ba wa ta
ma na wu nɔ wu ɲidaven̄e na.»

A Kile di cee wu pye:

«N̄e na ba la fara ma lahaa kanhama na.
Ma na ba gana lahaa taseɲe ni.
Ma ɲidaan na ba ma ɲaha ɲeri ma poo ȳiri,
w'a bye ma ɲuɲɔfɔ.»

A Kile di ná wu pye: «N̄e ya ma pye ma ganha bu tige kemu pya li w̄e ge, m'a ma shɔ wu ɲɔm̄e co na wee li. Lee wuu na:

«Ŋiŋe ya laŋi mu wuu na.

Ma na ba fɛnhɛ ganha xuuni

m'a na ma ŋɔlige ta

na foro ŋiŋe ki ni,

ma shi caŋa ŋɛhɛɛ bɛeri funŋɔ ni.

Ki na ba xhuyo ni ŋakuunɔ yeege ma mu.

Faa yaŋmuyɔ na ba bye ma yalige.

Ma na ba ma ŋɔlige taa ma fun fun lɔhɔ ni,

fo na she ma pye m'a kuri

ŋiŋe ki ni tuun wemu ni,

bani kee ni m'a foro.

Mu ŋɛ puuro,

ma na ba guri puuro ni.»

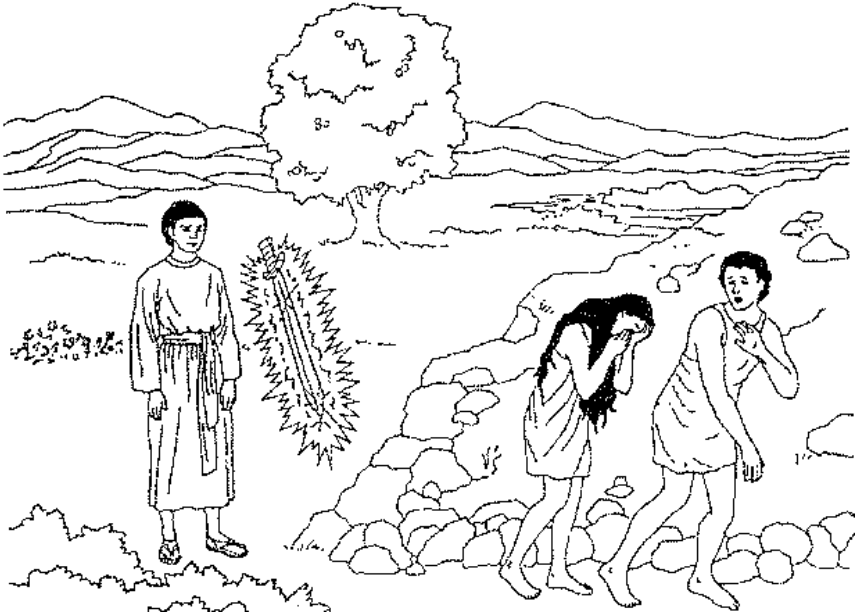
A Adama di wu shɔ wu mɛge le Awa, (lee kóri ŋɛ
ŋiifɛɛɛ), bani ŋiifɛɛɛ sipyii bɛeri nu wu ŋɛ wii.

A Tɛhɛɛ Baa Kile di sɛɛge fàya yàa Adama ni
Awa mu pu faleye.

A Tɛhɛɛ Baa Kile di jo: «Sipya ya pye ba wèe ŋɛ
wɛ, bani w'a kakuunɔ ni kasaana cɛ. Wù wu ŋaha
kɔn nime wu ganha da wu keŋe yeege wu ŋiifɛɛɛ
Tige pya wa lɔ li, wu diin ŋiifɛɛɛ ni xu baa wɛ.»

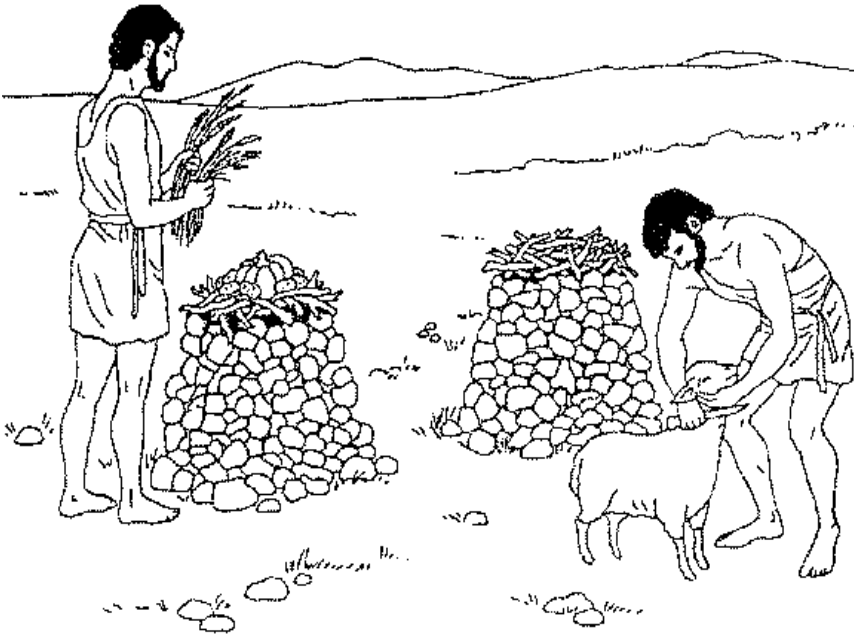
A Tɛhɛnɛ Baa Kile di wu kɔri yeege Edeni fiige ki tiire kerɛye yi ni. Ɔiɛ kemu ni w'a foro ge, kɔnhɔ wu she faa pyi kee na. Lee na w'a Adama kɔri yeege wà.

Mɛlɛkɛɛ pii bye wà, pee mɛge ɲɛ na Serubɛɛn a wu pee yaha Edeni tiire kerɛye yi Kile-nɔhɔ ki na ni na ɲmɔpara ni, lee na figi na Ɔiifɛɛɛ Tige ki kasɛɛge pyi.

Kayen ni Abeli

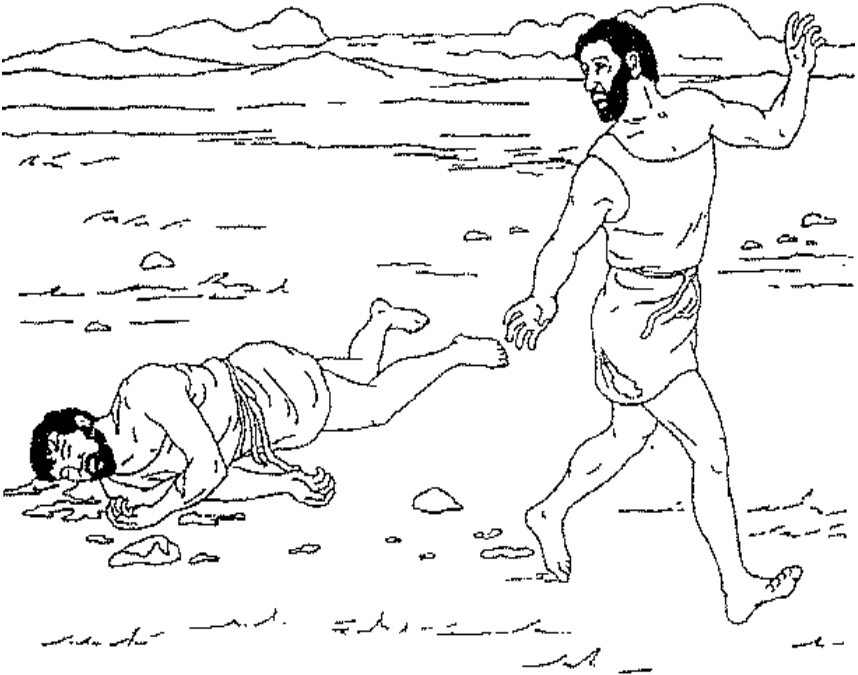
A Adama ni wu shɔ Awa di binne, a wee di yere yacere na, na Kayen se, na jo: «Ne ná se Tɛhene Baa Kile fanha ni.» Lee kadugo na a wu Kayen cuun Abeli se. A Abeli di bye yatɔnahama, a Kayen di bye faapye. Ba tuun wa ya toro we, a Kayen di wu faa yanmuyɔ ya wolo kan Kile mu saraga wu kasaɗaa wuu na. A Abeli be di wu wo dubyapiye nizhiye nijeye ya co gbo, na yee wo sinme xaara ti kan saraga Kile mu wu kasaɗaa wuu na. A Tɛhene Baa Kile di sɔɔ Abeli ni wu saraga ki na.

Ga wu ya ta sɔɔ Kayen wo saraga ki na wɛ.
A Kayen luu di yìri xuuni; a wu jaha di danha.
A Tɛhɛnɛ Baa Kile di jo: «Jaha k'a ma luu yirige
wɛ? Ma ba kasaɗɗaa pyi, ma na ba fundanga ta.

Ga ma ba kakuuyo pyi, kuumɔ na daha ma feni
tuun bɛeri ni, na giin di se ta ma na. Ga mu w'a
yaa na se ta kuumɔ pu na!»

Lee be na a Kayen di wu cuun Abeli pye: «Wù shɛ
kɛrɛyɛ yi ni.» A p'i gari wà. Ga na pu yaha kɛrɛyɛ
yi ni, a Kayen di yìri wu cuun wu feni na wu gbo.

A Tɛhɛnɛ Baa Kile di Kayen pye: «Mii ma cuun Abeli di jɛ wɛ?» A wu wu ɲɔ shɔ na: «Nɛ cɛ wɛ. Ta nɛ wu wa na cuun wu kaseɛge pyevɔɔ?»

A Kile di jo: «ɲaha m'a pye wɛ? Ma cuun wu shishan pu m'a wo ge, pu wa ba sɛeri jɛ wɛ, na sipyaa suu na nɛ wu yogo jo wu kaa na. Nime, ɲiɲɛ ke k'a ki ɲɔ mugi na mu cuun wu shishan pu gba ge, mu ya laɲi kee na. Ma ba faa pye ɲiɲɛ ki na, ma da kuduun ta wɛ. Ma na ba bye sipyinaraga ni sipyitaɲa ɲiɲɛ ke na.»

A Kayen di Tɛhɛnɛ Baa Kile pye: «Nɛ jaagi kanhama p'a pɛlɛ. N'a da já pe bɛeri ku wɛ. Li wii, m'a na kɔri ɲiɲaa ke ɲiɲɛ ke na. Nɛ na ba ɲmɔhɔ ma na, di bye sipyinaraga ni sipyitaɲa ɲiɲɛ ke na. Wa bɛeri bu na ta wu na gbo. A Tɛhɛnɛ Baa Kile di wu pye: «Sipyaa sipya w'a Kayen gbo ge, Kayen gbuuro ti foo na dɔ ma na tɔɲii gbarashuun.»

A Tɛhɛnɛ Baa Kile di fɛ kpɔn Kayen na, kɔnhɔ sipyaa sipya w'a wu ɲa ge, wu ganha da wu gbo wɛ. Lee kadugo na a Kayen di laha Kile tãan, na she diin Nɔdi fiige ki ni, kee jɛ Edeni fiige ki Kile-nɔhɔ ki na.

A Kayen ni wu sho wu binne, a wee di Xhenoki se. A Kayen di kulo sin, na li mege le wu ja Xhenoki na.

Lee kadugo na a Adama ni wu sho wu binne sanha, a wu ja nigin wa be ta, na wee mege le Seti, na jo: «Kayen ya Abeli wemu gbo ge, Kile ya ja watii kan ne mu wu tēge.» A Seti be di ba ja wa se, na wee mege le Enosi. Wee tuun wu ni, a sipyii di jo kon na Kile pele, na wu mege yiri na Tehene Baa Kile.

Adama wo nagoo pee

Ba Adama ya yee xhuu nigin ni kelee taanri (130) ta we, a wu ja wa se wuye jaa ni, ba wuye pyaa ki je we. A wu wee mege le na Seti. Seti na se xo, a Adama di yee xhuu gbarataanri (800) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Adama ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarasheere ni kelee taanri (930). A wu na xu.

Ba Seti ya yee xhuu nigin ni kaguro (105) ta we, na Enosi se. Enosi na se xo, a Seti di yee xhuu gbarasheere ni gbarashuun (807) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Seti ya shi wemu ta ge, a wee di

bye yee xhuu gbarashɛɛɛ ni kɛ ni shuun (912).
A wu na xu.

Ba Enɔsi ya yee kɛɛɛ gbarashɛɛɛ (90) ta wɛ, na Kena se. Kena na se xɔ, a Enɔsi di yee xhuu gbarataanri ni kɛ ni kaguro (815) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Enɔsi ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarashɛɛɛ ni kaguro (905). A wu na xu.

Ba Kena ya yee kɛɛɛ gbarashuun ta wɛ (70), na Malalɛli se. Malalɛli na se xɔ, a Kena di yee xhuu gbarataanri ni kɛɛɛ shishɛɛɛ (840) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Kena ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarashɛɛɛ ni kɛ (910). A wu na xu.

Ba Malalɛli ya yee kɛɛɛ gbaara ni kaguro (65) ta wɛ, na Zherɛdi se. Zherɛdi na se xɔ, a Malalɛli di yee xhuu gbarataanri ni kɛɛɛ taanri (830) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Malalɛli ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarataanri ni kɛɛɛ gbarashɛɛɛ ni kaguro (895). A wu na xu.

Ba Zherɛdi ya yee xhuu nigin ni kɛɛɛ gbaara ni shuun (162) ta wɛ, na Henɔki se. Henɔki na se xɔ,

a Zheredi di yee xhuu gbarataanri (800) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Zheredi ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarashεere ni kelee gbaara ni shuun (962). A wu na xu.

Ba Henoki ya yee kelee gbaara ni kaguro (65) ta we, na Metusela se. Henoki bi jaari ni Kile ni. Metusela na se xɔ, a Henoki di yee xhuu taanri ta (300). A wu jalaa ni pushaa pii se. Henoki ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu taanri ni kelee gbaara ni kaguro (365). Henoki bi jaari na sahanji ni Kile jidaan ni. A wu ba bye wu ɲε we, bani Kile ya wu lo.

Ba Metusela ya yee xhuu nigin ni kelee gbarataanri ni gbarashuun (187) ta we, na Lemeki se. Lemeki na se xɔ, a Metusela di yee xhuu gbarashuun ni kelee gbarataanri ni shuun (782) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Metusela ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarashεere ni kelee gbaara ni gbarashεere (969). A wu na xu.

Ba Lemeki ya yee xhuu nigin ni kelee gbarataanri ni shuun (182) ta we, na ja se. A wu wee mege le Nuxhun. A wu jo: «We na ba wεe logoo ɲiɲε wu kenε labye wu beeri, ni wu kanhama pu beeri ni

ke jɪŋɛ ke na, kee kemu Kile ya laɲi ge.» Nuxhun na se xɔ, a Lemeki di yee xhuu kaguro ni kelee gbarashere ni kaguro (595) ta. A wu jalaa ni pushaa pii se. Lemeki ya shi wemu ta ge, a wee di bye yee xhuu gbarashuun ni kelee gbarashuun ni gbarashuun (777). A wu na xu. Ba Nuxhun ya yee xhuu kaguro (500) ta we, na jalaa taanri se: Semu ni Kamu ni Zhafeti.

Imprimerie ANTBA

**Pii semε pii tuuyɔ ya y'a wá yiye na,
na yi pinne yeege shiizhan na pye
semε kuugo nigin.**

Pee pu wa mε:

Kile w'a Koηɔ yà

Adama ni Awa

Nuxhun ni kɔɔgbɔhɔ ki keree

Ibirayima wo keree

Yakuba wo keree

Yusufu wo keree

Musa wo keree

Wuruti wo keree

Saannaa Dawuda wo keree

Kile tudunmɔɔ Eli wo keree

Kile tudunmɔɔ Zhonasi wo keree

Kile tudunmɔɔ Dajeli wo keree